MAATALOUS

Yhteydenottokynnys on turhan korkea, sillä soittoja sallituista kasvinsuojeluaineista tulee vähän. **YLITARKASTAJA SATU RANTALA, TURVALLISUUS- JA KEMIKAALIVIRASTO**

Traktorikauppa juroi kesäkuussa

Traktorikaupan näkymät jatkuivat mollivoittoisina kesäkuussa.

Kuukauden aikana ensirekisteröitiin 177 maataloustraktoria, mikä on viidennes vähemmän kuin viime vuonna. Edellisen kerran kesäkuun rekisteröinnit jäivät näin alas liki 20 vuotta sitten, vuonna 1994.

Traktorimyynti on ollut tukkoista koko alkuvuoden, ja hiljaiseloa on ollut viime vuoden kesästä lähtien.

Liukuva 12 kuukauden rekisteröintimäärä vajosi alle 2 500 traktoriin. Yhtä alhaalla käväistiin parin kuukauden ajan keväällä 2010.

Kesäkuun loppuun mennessä rekisteriin on otettu 1 585 maataloustraktoria, mikä on lähes viidennes vähemmän kuin vastaavaan aikaan vuosi sitten. Jos sama meno jatkuu vuoden loppuun, tämän vuoden rekisteröinnit jäävät 2 300 koneen tuntumaan.

Ensimmäisellä vuosipuoliskolla ensirekisteröidään tavallisesti noin kaksi kolmasosaa koko vuoden myynnistä.

Traktorikauppiaat ovat eläytelleet toiveita myynnin vilkastumisesta syksyllä. Jos niin käy ja koneita kaupattaisiin viime syksyn tahtiin, koko vuoden myynti lähestyisi 2 500 traktorin rajaa.

Sekin olisi historiallisen vähän.

Pohjat ovat edelleen vuodelta 1993, jolloin ensirekisteröitiin 2 550 traktoria. Se saattaa nyt alittua.

Traktorit ovat toki erilaisia kuin 20 vuotta sitten, ja hevosvoimina tai kiloina laskien kauppa käy 90-luvun alun lamavuosia vilkkaammin.

Alkuvuosi oli tahmea Valtralle, mutta toinen vuosineljännes sujui paremmin. Kesäkuussa Valtran markkinaosuus pomppasi yli 50 prosenttiin ja huhti–toukokuussakin osuus nousi 47,5 prosenttiin.

Valtran takana John Deere ja New Holland kisaavat lähes tasapäin tilaston kakkospaikasta. John Deere oli kolme rekisteröintiä edellä toukokuun lopussa, ja ero säilyi kesäkuussa, kun kumpaakin merkkiä rekisteröitiin 22.

John Deere on menettänyt markkinaosuuttaan alkuvuonna ja New Holland saanut lisää

Keskon myymä Massey-Ferguson on auttamatta putoamassa mitalisijoilta.

Vielä huhtikuussa se oli tilaston kakkosena, mutta kaksi hiljaista kuukautta pudottivat sen neljänneksi. Kesäkuussa rekisteröitiin vaivaiset 7 Massey-Fergusonia.

Traktorimerkeistä vain Deutz-Fahr on pystynyt kasvattamaan kappalemyyntiään tänä vuonna. Kuudessa kuukaudessa on rekisteröity 31 Deutz-Fahria, mikä on kolme enemmän kuin vastaavaan aikaan vuosi sitten.

Traktorimönkijöiden myynti jatkuu kiivaana, vaikka kesäkuussa ei ylletty huhti-toukokuun hurjaan myyntiin. Tänä vuonna on myyty jo 1 915 mönkijää, mikä on lähes 600 enemmän kuin viime vuoden tammi–kesäkuussa.

VEIKKO NIITTYMAA

Traktorien ensirekisteröinnit

	Tammi–kesäkuu 2013				Kesäkuu 2013		
	Markkinaosuus %	Muutos [1], %-yks.	Kpl	Muutos [1], kpl	Markkinaosuus, %	Kpl	Muutos [1], kpl
Valtra	45,2	0,8	700	–145	57,1	101	28
John Deere	12,9	–1,5	199	–74	12,4	22	–14
New Holland	12,7	0,9	196	–28	12,4	22	–20
Massey-Ferguson	11,6	–1,2	179	–64	4,0	7	–17
CaseIH	5,8	–0,2	89	–24	4,5	8	–2
Fendt	4,5	–0,2	69	–20	3,4	6	–9
Deutz-Fahr	2,0	0,5	31	3	2,8	5	–9
Zetor	0,7	0,03	11	–2	0,6	1	–1
Muut	4,8	1,0	74	2	2,8	5	–1
Yhteensä			**1 548**	**–352**		**177**	**–45**
Alle 35 kW/1 800 kg [2]			1 915	598		329	127
Yhteensä, kaikki			**3463**	**246**		**506**	**82**

[1] Verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan. [2] Mönkijät ym.

Tuontiohjeiden laiminlyönti uhka eläinterveydelle

Viime vuonna Suomeen tuotujen tuotantoeläinten hankinnoista noudatettiin pääosin Eläintautien torjuntayhdistys ETT:n ohjeita.

Huolimattomia ja jopa laittomia eläinkauppoja kuitenkin tehtiin jonkin verran. Erityisen huolestuttavaa on harrastesiipikarjan laittoman tuonnin lisääntyminen.

ETT ohjaa tuotantoeläinten tuontia. Tavoitteena on suojata suomalaista kotieläintuotantoa tartunnoilta, jotka voivat heikentää eläinten hyvinvointia, aiheuttaa tuotannolle lisäkustannuksia tai vaarantaa elintarvikkeiden turvallisuutta.

Uhkana laiton lintutuonti

Suomeen tuotiin tuotantosiipikarjan jalostusainesta ETT:n ohjeiden mukaan, mutta ongelmia esiintyy harrastepuolella.

ETT muistuttaa, että harrastekana on tuotantoeläin, jonka pitoa koskevat samat säädökset ja vaatimukset kuin ammattimaista tuotantoa.

Kotikanojen ja broilerien pito on yleistynyt, jonka seurauksena lintuja ja munia on alettu tuoda jopa laittomasti.

”Osa harrastajista tuo maahan laittomasti lintuja tai niiden siitosmunia tiedostamatta riskiä, jonka toiminta aiheuttaa ammattimaiselle siipikarjatuotannolle”, kirjoittaa ETT:n terveydenhuoltoeläinlääkäri **Hannele Nauholz** yhdistyksen jäsentiedotteessa 2/2013.

Munakauppaa käydään jopa internetissä.

Nautoja lähinnä Ruotsista

Nautoja tuovien tilojen edellytetään kuuluvan nautojen terveydenhuollon seurantajärjestelmä Nasevaan, johon kaikki ETT:n hyväksymät tuonnit rekisteröidään.

Viime vuonna tuotiin nautoja jalostueläimiksi Ruotsista, Skotlannista ja Tanskasta.

ETT:n tuontiohjeita noudatti 11 maatilaa, joille saapui yhteensä 40 nautaa. Naudat hankittiin aikana, jolloin polttiaisten levittämien tautien riski oli pienimmillään.

Lisäksi Ahvenanmaalle tuotiin kolmelle Nasevaan kuulumattomalle tilalle yhteensä kuusi nautaa.

Tiloista kaksi oli harrastajia, joista toinen noudatti osittain ETT:n antamia ohjeita ja toinen jätti ohjeet kokonaan noudattamatta.

Viime vuonna naudan alkioita tuotiin 11 eri maasta runsas tuhat. Spermaa tuotiin noin 750 000 annosta 16 eri maasta.

Eniten ostettiin ayrshiren ja holsteinin eläinainesta.

Karjuja jalostukseen

Viime vuonna tuotiin ETT:n ohjeiden mukaan 150 sikaa, joista 148 oli keinosiemennyskarjuja.

Karjut olivat peräisin Ruotsista, Norjasta ja Tanskasta.

Lisäksi yhdelle tilalle tuotiin Mangalitzoja eli villasikoja Itävallasta.

Viime vuonna tuotiin laittomasti ja ilman ETT:n ohjeiden noudattamista neljä villasikaa Saksasta.

Lampaita ja laamoja vähän

Suomeen ei juuri osteta eläviä lampaita ulkomailta.

Viime vuonna tuotiin Latviasta ensimmäistä kertaa yksi erä Oxford Down -lampaita, yhteensä 3 eläintä. Lisäksi tuotiin saman rodun spermaa.

ETT:n ohjeiden mukaan tuotiin viisi alpakkaa Englannista

Elintarviketurvallisuusvirasto Eviran tilaston mukaan Ruotsista tuotiin lisäksi kolme laamaa, joiden tuonnissa ei noudatettu ETT:n ohjeita.

MAIJA ALA-SIURUA

ETT:n ohjeiden mukaan vuonna 2012 tuodut naudat

Lähde: ETT MT

Alkuperämaa/Rotu	Ayrshire	Charolais	Highland Cattle	Hereford	Limousin	Yht.
Ruotsi	5	5		14	6	30
UK/Skotlanti			10			10
Yhteensä	5	5	10	14	6	40

ETT:n ohjeiden mukaan tuodut nautaeläimet (naudat, biisonit, jakit) 1995-2012

Lähde: ETT MT

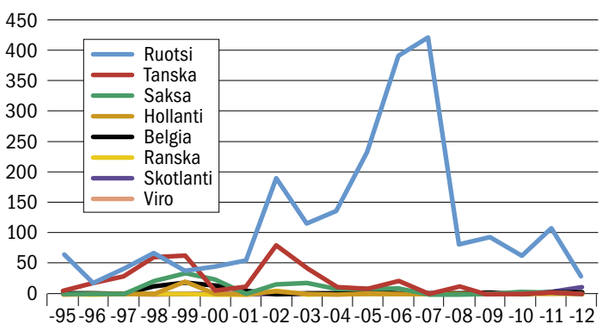

» Viime vuonna tuotiin nautoja jalostueläimiksi Ruotsista, Skotlannista ja Tanskasta.

Kielletty torjunta-aine voi jäädä käyttöön vahingossa

Käytöstä poistuneen ja hyväksytyn aineen nimessä voi olla vain yhden merkin ero.

KARI SALONEN

Markkinoilta poistui vuoden vaihteessa neljä glyfosaattivalmistetta. Pari vuotta sitten Mäntsälän Agrimarketissa kuvattu Roundup Gold on edelleen käytössä.

Ostovuonna käyttämättä jääneet kasvinsuojeluaineet on totuttu käyttämään seuraavana kesänä, mutta tottumus voi pettää.

Pahimmassa tapauksessa peltoon menee kiellettyjä kasvinsuojeluaineita, mikäli aine on talven aikana poistettu hyväksyttyjen valmisteiden rekisteristä.

Ylitarkastaja **Satu Rantala** Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukesista toteaa, että tilanne on kimurantti.

Vuosittain hyväksytään ja toisaalta käytöstä poistetaan kymmeniä kasvinsuojeluaineita. Nimien ero voi olla hiuksen hieno, toisinaan vain numero tai kirjain erottaa poistuvan ja myynnissä olevan.

Isot kasvinsuojeluaineiden valmistajat ja myyjät hoitavat asiat pitkäjänteisesti, eikä yllätyksiä juuri tule, mutta pienet toimijat eivät aina huomaa hoitaa asioita ajallaan.

Maaseudun Tulevaisuuteen otti yhteyttä viljelijä, joka oli käynyt läpi kasvinsuojeluaineiden lupia ja verrannut poistuneita ja käytössä olevia toisiinsa. Hyväksyttyjen listalta poistui vuodenvaihteessa useita valmisteita, mutta lähes samannimisiä on edelleen myynnissä.

Rantala patistaa viljelijöitä varmistamaan ennen kasvukautta, voiko edellisenä vuonna käyttämättä jääneitä aineita edelleen käyttää. Ellei voi, aineet pitää toimittaa asianmukaisesti hävitettäväksi.

Ajan tasalla olevat tiedot hyväksytyistä ja myös listalta poistetuista aineista löytyvät netistä Tukesin kasvinsuojeluaineiden rekisteristä, samoin siellä on tiedot poistumassa olevista aineista. Kaikilla ei kuitenkaan ole nettiä.

Rantala suosittelee ottamaan yhteyttä neuvojiin tai kasvinsuojeluaineiden myyjiin. Myös Tukeksista saa neuvoja. ”Yhteydenottokynnys on turhan korkea, sillä soittoja tulee vähän.”

Vain numero erottaa

Kasvinsuojeluaineen luvallisuuden varmistaminen voi vaatia tarkkuutta, sillä rekistereistä poistetun ja myynnissä edelleen olevan valmisteen nimet voivat olla lähes samat.

Tyyppiesimerkkejä on netin kautta kasvinsuojeluaineita markkinoivan Suomen Kasvinsuojelukaupan tuotteissa. Nettikauppa on ilmeisesti unohtanut päivittää sivujaan, joilla esitellään edelleen jo poistuneita tuotteita.

Vuodenvaihteessa tai maaliskuussa vanheni kahdentoista Maatilan-nimellä myytävän tuotteen hyväksyntä. Tautien torjuntaan käytettävän Maatilan Storbi AC Duo jäi pois, mutta Duo 2 on myynnissä.

Tutun hukkakaura-aineen Axialin lupa vanheni vuodenvaihteessa, mutta Axial 50 AC on kaupan.

Aivan samannimistä tuotetta ei pitäisi olla sekä hyväksyttyjen että poistettujen listalla, mutta niinkin on käynyt. Maatilan propikonatsoli rekisteröitiin samalla nimellä kuin vanhakin, joka poistui listalta marraskuussa 2009.

”Olemme maininneet asiasta kasvinsuojeluaineiden edustajille ja toivoneet, että uudet nimet eroavat selkeästi vanhoista, mutta päätösvalta on hyväksyntää hakevalla.”

Jos on epävarma aineen luvallisuudesta, asian voi varmistaa vertaamalla purkin kyljessä olevaa rekisterinumeroa Tukesin nettisivujen kasvinsuojeluainerekisterin tietoihin.

VEIKKO NIITTYMAA

Kasvinsuojeluainerekisteri on täällä: https://kasvinsuojeluaineet.tukes.fi/.

Poistuvien listalla 27 ainetta

Tukesin kasvinsuojeluaineiden rekisterissä on tällä hetkellä 391 hyväksyttyä tuotetta. Niistä ainakin 27 tuotetta on poistumassa tämän tai ensi vuoden aikana. Tarkkaa lukua ei tiedetä, sillä aineita voidaan vetää pois listalta nopeastikin.

Ylitarkastaja **Satu Rantala** Tukesista toteaa, että saman kasvukauden aikana poistoja ei yleensä tehdä elleivät aineen käyttöön liittyvät riskit sitä edellytä.

Pikapoistosta on tuore esimerkki, kun EU-komissio kielsi neonikotinoidien käytön joulukuun alusta lähtien.

Poistumassa ovat muun muassa hukkakaura-aine Grasp SC, tuholaisiin pystyvä Fastac T, tauteja torjuva Tilt Top 500 EC sekä useita glyfosaattivalmisteita.

Tilt-nimi ei kuitenkaan häviä markkinoilta.

Tilt 250 EC pysyy myynnissä.

Samoin nestemäistä Fastac 50:tä voi edelleen käyttää, mutta samaa tehoainetta sisältävä raemainen Fastac T poistuu hyväksyttyjen listalta heinäkuun lopussa.

VEIKKO NIITTYMAA

Hukkakauran tarkastajat liikkeelle

KARI SALONEN

Vaikka hukkakaura olisi torjuttu kemiallisesti alkukesällä, on torjunnan tulos varmistettava kitkentäkierroksella.

Viranomaisten tekemät hukkakauran tarkastukset alkavat viimeistään heinäkuun toisella viikolla ja jatkuvat elokuulle saakka.

Valvonnan kohteina on pahiten saastuneet tilat. Myös todetuille uusille hukkakaurasaastunnoille annetaan torjuntamääräys.

Viljelijä voidaan määrätä hävittämään jopa koko kasvusto, mikä puolestaan vaikuttaa tukien määrään.

Tilavalvonnoissa peltojen hukkakauratilanne tarkastetaan aina. Jos torjunnan laiminlyönti todetaan tahalliseksi, vakavaksi tai toistuvaksi, voidaan tilan kaikkia tukia leikata.

Viranomainen voi tarvittaessa teettää torjunnan viljelijän kustannuksella.

Valvontaa tekevät Elintarviketurvallisuusvirasto Evira, elykeskukset sekä kuntien maaseutuelinkeinoviranomaiset.

Viljelijän kannattaa tarkistaa peltolohkot itse viimeistään heinäkuun puolenvälin paikkeilla.

Vaikka hukkakaura olisi torjuttu kemiallisesti alkukesällä, on torjunnan tulos varmistettava kitkentäkierroksella. Uusista saastunnoista on ilmoitettava kunnan viranomaiselle.

Tulva-alueita pitää erityisesti tarkkailla, koska viime syksyn ja tämän kevään tulvat ovat edistäneet hukkauran leviämistä.

Hukkakauran kitkentäkierroksia on tehtävä pari kolme kertaa viikon välein. Hukkakaurat on kitkettävä kokonaisina yksilöinä ja laitettava ehjään, vahvaan jätesäkkiin. Säkit hävitetään esimerkiksi polttamalla tai hautaamalla syvälle maahan. Maastoon tai pellolle niitä ei missään tapauksessa saa jättää.

Hukkakaura on peltojen laiton rikkakasvi. Jo 16 prosenttia Suomen peltoalasta on ainakin osittain hukkakauran saastuttamaa.

Hukkakauralaki ja -asetus velvoittavat torjuntaan. Hukkakaura ei ole myrkyllinen, mutta se leviää nopeasti ja on erittäin vaikeasti torjuttava rikkakasvi.

MT

MAATALOUDESTA LYHYESTI

WWF: Tukiehdot heikentävät ympäristön tilaa

EU:n maataloustukien ehdot vuosille 2014–2020 eivät WWF:n mukaan edistä ympäristön kannalta parhaita maatalouskäytäntöjä.

WWF:n mukaan Brysselissä viime viikolla tehty sopimus heikentää entisestään ympäristön tilaa, koska tukien ympäristövaatimukset ovat minimaaliset.

Uudistuksen tavoitteena oli pysäyttää maatalousympäristön tilan heikentyminen ja lisätä ympäristöystävällisten viljelymenetelmien käyttöä.

WWF:n esittämä malli, jossa olisi tuettu julkisin varoin julkishyödykkeiden tuotantoa, tyrmättiin. Julkishyödykkeitä ovat esimerkiksi puhdas vesi, arvokas maisema ja biodiversiteetti.

Ilmoita mehiläisparvesta tarhaajalle

Mehiläiset lisääntyvät parhaillaan, ja pesistä saattaa lähteä parvia liikkeelle.

Jos löydät mehiläisparven, ota yhteys alueesi mehiläistarhaajaan.

”Parvesta kannattaa ilmoittaa välittömästi, koska mehiläiset saattavat aloittaa pesän rakennuksen esimerkiksi savupiippuun, josta niiden poissaaminen voi olla hankalaa”, Suomen Mehiläishoitajain Liitto kertoo tiedotteessaan.

Parveilu on mehiläisille luonnollinen tapa lisääntyä. Parveilessa osa yhteiskunnasta tai koko pesällinen lähtee lisätilan hakuun ja uuden yhteiskunnan tekoon.

Mehiläisparvi on satojen, jopa tuhansien mehiläisten muodostama pallo.

”Vaikka parvi voi vaikuttaa pelottavalta, parveilevat mehiläiset käyttäytyvät yleensä rauhallisesti, koska niillä ei ole pesää puolustettavana”, yhdistys muistuttaa.

Mehiläistarhaajat pyrkivät estämään parveilun hoitotoimenpiteillään.

Mehiläiset sekoitetaan helposti ampiaisiin ja kimalaisiin.

Ampiaiset ovat mehiläisiä karvattomampia ja kapeampivyötäröisiä. Ampiaiset ovat myös kiinnostuneita ihmisten ruuasta toisin kuin mehiläiset, jotka keräävät vain mettä ja siitepölyä kukista.

Kimalaiset ovat suurempia ja karvaisempia kuin mehiläiset ja ne pesivät maan alla. Ampiaiset tai kimalaiset eivät parveile samalla tavoin kuin mehiläiset.

MT

Lista parvien kiinniottajista on osoitteessa: www.mehilaishoitajat.fi/parvien-kiinniottajat/.